

Przydomowy kompostownik - poradnik dla mieszkańca **/Źródło-system informacji prawnej LEX/**

Kompostownik - warunki, jakie musi on spełniać, zasady jego usytuowania oraz korzyści prawne, jakie można uzyskać.

Kompostownik w przepisach prawa

Ustawa z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej: u.c.p.g.) w art. 4 ust. 2a, wymienia fakultatywne elementy regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie. Stanowi on m.in., że rada gminy może w regulaminie określić wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnić właścicieli takich nieruchomości, w całości lub w części, z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady.

Po pierwsze, **kompostownik musi być przydomowy**, tzn. muszą być w nim kompostowane odpady pochodzące z domu (gospodarstwa domowego), a nie np. z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie nieruchomości, na której znajdują się także budynki mieszkalne jednorodzinne.

Po drugie, **istotne jest, aby na działce znajdował się budynek mieszkalny jednorodzinny, a nie budynek w zabudowie jednorodzinnej**. Zgodnie z art. 3 pkt 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane budynek mieszkalny jednorodzinny to budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku. Natomiast w myśl § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (dalej: r.w.t.), przez pojęcie zabudowy jednorodzinnej należy rozumieć jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków wraz z budynkami garażowymi i gospodarczymi. Zgodnie z § 3 pkt 3 r.w.t. zabudowa zagrodowa to w szczególności budynki mieszkalne, budynki gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych, hodowlanych lub ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych. Skoro art. 4 ust. 2a pkt 4 u.c.p.g. odnosi się do budynku mieszkalnego jednorodzinnego, a nie do określonego rodzaju zabudowy, to wydaje się, że znajdzie on zastosowanie zawsze, gdy na działce znajduje się budynek mieszczący się w definicji budynku mieszkalnego jednorodzinnego sformułowanej w Prawie budowlanym, czyli nie tylko w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, ale także zagrodowej. Dzięki takiemu rozwiązaniu także gminy typowo wiejskie mogą korzystać z omawianej normy kompetencyjnej.

Po trzecie, **kompostowanie może dotyczyć wyłącznie bioodpadów z gospodarstw domowych**, czyli ulegających biodegradacji odpadów takich jak:

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- zrębakowane gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane odpadki drewna
- resztki jedzenia

z wyłączeniem:

- **kości zwierząt**
- **oleju jadalnego**
- **odchodów zwierząt**
- **popiołu z węgla kamiennego**
- **leków**
- **drewna impregnowanego**

- **plyt wiórowych i pilśniowych MDF**
- **ziemi i kamieni**
- **innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)**

Należy zauważyć, że odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne wynikające z obowiązującego regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie:

Kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne prowadzi się w:

- gotowych kompostownikach ogrodowych lub,*
- kompostownikach o budowie ażurowej, wykonanych z desek lub zaimpregnowanych belek, ułożonych tak, aby zapewnić dostęp powietrza do warstw kompostu lub,*
- pryzmie kompostowej.*

Kompostownik lub przyzma kompostowa powinna być zlokalizowana w suchym miejscu.

Prowadzenie kompostownika wymaga zgłoszenia w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Korzyści z posiadania kompostownika

Zgodnie z art. 6k ust. 4a u.c.p.g. rada gminy, w drodze uchwały, zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Ustawodawca nie wskazał, na czym owa proporcjonalność ma polegać. Wydaje się jednak, że powinna być uzależniona od metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wybranej w uchwale podjętej na podstawie art. 6k ust. 1 u.c.p.g.

Podjęcie tej uchwały jest obowiązkowe, czyli każdy, kto kompostuje bioodpady będące odpadami komunalnymi (czyli te pochodzące z gospodarstw domowych) w przydomowym kompostowniku, jest zwolniony z części opłaty za gospodarowanie odpadami.

Jednak korzystanie z omawianego przywileju podlega kontroli. Jeżeli na podstawie samodzielnej kontroli organu lub na skutek informacji uzyskanej od osób trzecich wyjdzie na jaw, że właściciel nieruchomości złożył nieprawdziwą informację, że posiada kompostownik przydomowy, i kompostuje w nim bioodpady stanowiące odpady komunalne, wójt, burmistrz lub prezydent miasta stwierdzi, w drodze decyzji, utratę prawa do zwolnienia, o którym mowa w art. 6k ust. 4a u.c.p.g. Podobnie jeśli właściciel nieruchomości uniemożliwi wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, lub upoważnionej przez niego osobie dokonanie oględzin nieruchomości w celu weryfikacji zgodności informacji z deklaracji ze stanem faktycznym. Utrata prawa do zwolnienia, o którym mowa w art. 6k ust. 4a u.c.p.g., następuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym stwierdzono wystąpienie co najmniej jednej z wymienionych przesłanek (art. 6k ust. 4b u.c.p.g.). **Co ważne**, ponowne skorzystanie ze zwolnienia, o którym mowa w art. 6k ust. 4a u.c.p.g., może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o utracie prawa do tego zwolnienia stała się ostateczna, i wymaga złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (art. 6k ust. 4c u.c.p.g.).

Usytuowanie kompostownika

Kompostownik nie może być zlokalizowany w dowolnym miejscu na działce i nie chodzi tu wyłącznie o stworzenie potencjalnej uciążliwości dla sąsiadów. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, wprowadza kilka regulacji w tym zakresie.

Szczegółowe unormowania w odniesieniu do kompostowników wprowadza § 36 r.w.t. w zależności od jego pojemności i rodzaju zabudowy:

- 1) odległość pokryw i wylotów wentylacji ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc nie większej niż 4 i podobnych**

urządzeń sanitarno-gospodarczych (tutaj wlicza się właśnie kompostowniki) o pojemności do 10 m³ powinna wynosić co najmniej:

- a) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz do magazynów produktów spożywczych – 15 m,
- b) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 7,5 m;

2) w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej odległości, o których mowa w ust. 1, powinny wynosić co najmniej:

- a) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 5 m, przy czym nie dotyczy to dołów ustępowych w zabudowie jednorodzinnej,
- b) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 2 m;

3) odległości pokryw i wylotów wentylacji z dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc większej niż 4 oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i kompostowników o pojemności powyżej 10 m³ do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

- a) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń wymienionych w § 36 ust. 1 pkt 1 r.w.t. – 30 m,
- b) od granicy działki sąsiedniej – 7,5 m,
- c) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 10 m;

4) odległości zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i kompostowników o pojemności powyżej 50 m³ od budynków przeznaczonych na pobyt ludzi należy przyjmować zgodnie ze wskazaniem ekspertyzy technicznej przyjętej przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Podstawa prawna:

–ustawa z dnia 13 września 1996 r. w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminach/Dz.U.2022.2519 t.j. z dnia 2022.12.07 ze zm./,

–rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie/ Dz.U.2022.1225 t.j. z dnia 2022.06.09 ze zm./.